

STRATEGIA ROZWOJU GMINNEGO CENTRUM KULTURY POWOZOWNIA

W RADZIEJOWICACH NA LATA 2016-2020

Radziejowice, styczeń 2016

SPIS TREŚCI

I. Wstęp.....	3
II. Partycypacyjny model działania.....	4
III. Zarys charakterystyki Gminy Radziejowice.....	6
IV. Wizytówka Gminnego Centrum Kultury POWOZOWNIA.....	8
V. Analiza SWOT.....	12
VI. Wizja i misja.....	14
VII. Cele strategiczne i operacyjne.....	16
VIII. Kierunki Rozwoju Gminnego Centrum Kultury POWOZOWNIA.....	17
IX. Projekty priorytetowe.....	18
X. Monitoring i zarządzanie.....	19
XI. Zakończenie.....	20

I. WSTĘP

Gminne Centrum Kultury POWOZOWNIA w Radziejowicach to istotne miejsce w lokalnej społeczności. Zespół GCK POWOZOWNIA podjął wyzwanie stworzenia strategii działania wspólnie z mieszkańcami, ponieważ zwiększa to szanse na ich zaangażowanie i współdziałanie w działaniach centrum kultury. Strategia rozwoju tworzona w porozumieniu z mieszkańcami (partycypacyjnie) dodatkowo: włącza odbiorców w proces działań na rzecz instytucji, zwiększa zaangażowanie społeczne, jest pretekstem do rozmowy o działalności domu kultury.

Profesjonalnie przygotowana strategia rozwoju pomaga nowoczesnym instytucjom kultury w odpowiadaniu na potrzeby społeczności i skutecznym działaniu. Pozwala planować i motywuje do działania, zaś jasno sformułowane misja i wizja stanowią kierunkowskazy rozwoju dla pracowników.

Budynek GCK POWOZOWNIA w Radziejowicach (fot. Justyna Napierała)

II. PARTYCYPACYJNY MODEL DZIAŁANIA

Gminne Centrum Kultury POWOZOWNIA w Radziejowicach to dobro wspólne społeczności. To instytucja publiczna, której zadaniem jest ułatwiać mieszkańcom dostęp do kultury. Partycypacja to aktywny udział w kształtowaniu życia społecznego okolicy, wpływ na wydarzenia, które dotyczą mieszkańców. To też sposób komunikacji z władzami pozwalający na wspieranie się w podejmowaniu ważnych dla społeczności decyzji. Proces partycypacyjny łączy różnych interesariuszy: pracowników instytucji, mieszkańców i przedstawicieli władzy (urzędników, członków rady gminy etc.).

Zasada partycypacji przekłada się na zaangażowanie ludzi w działania Gminnego Centrum Kultury POWOZOWNIA i planowane rozwiązania. Stanowi pretekst do działań animacyjnych oraz spotkań i wymiany informacji. Jest źródłem inspiracji dla pracowników instytucji kultury, świadczy też o otwartości instytucji.

W zespole pracującym nad strategią znaleźli się:

- pracownicy i współpracownicy domu kultury,
- przedstawiciele instytucji partnerskich,
- organizacje pozarządowe i grupy nieformalne,
- przedstawiciele lokalnych władz,
- przedstawiciele mediów,
- mieszkańcy.

Szkolenie „Planowanie strategiczne i programowane działań animacyjnych” 2015 r.
 (źródło: www.platformakultury.pl)

Zapraszając do współdecydowania o programie Gminnego Centrum Kultury POWOZOWNIA pobudzamy oddolną decyzyjność i pozwalamy na to, żeby mieszkańcy mieli wpływ na jakość i ilość wydarzeń.

III. ZARYS CHARAKTERYSTYKI GMINY RADZIEJOWICE

Gmina Radziejowice położona jest w zachodniej części województwa mazowieckiego w odległości 45 km od Warszawy. Zajmuje powierzchnię 7300,7 ha. W gminie zamieszkuje około 5000 mieszkańców skupionych w 24 sołectwach. Radziejowice są gminą rolniczo – rekreacyjną.

Gmina Radziejowice z lotu ptaka (źródło: www.radziejowice.pl)

Perłą gminy jest XVII wieczny Pałac w Radziejowicach z dworkiem modrzewiowym, spełniający obecnie rolę Domu Pracy Twórczej Ministerstwa Kultury i Sztuki, a także zabytkowy kościół w Radziejowicach, zabytkowe aleje i cmentarze.

Pałac w Radziejowicach (źródło: www.palacradziejowice.pl)

Józef Chełmoński po latach spędzonych za granicą, w 1888 r. wybrał na miejsce stałego pobytu sąsiadującą z Radziejowicami Kukłówkę. Dworek Józefa Chełmońskiego w Kukłówce Zarzecznej przetrwał do dzisiaj.

Józef Chełmoński (źródło: www.muzeumlwowa.pl)

Główne centrum wypoczynku i turystyki w sezonie letnim to ośrodek wodny Hamernia w miejscowości Tartak Brzózki. Możliwość rekreacji zapewniają również mniejsze zalewy.

Hamernia w Tartaku Brzózki (źródło: www.tartakbrzozki.wordpress.com)

Gmina posiada sprzyjające warunki naturalne, walory krajoznawcze oraz dogodnie połączenia komunikacyjne, co zachęca do uprawiania turystyki. Obszar ten wyróżnia się urozmaiconą rzeźbą terenu, rozległymi lasami, czystymi rzekami i bogatą szatą roślinną.

Na terenie Gminy Radziejowice funkcjonują trzy Szkoły Podstawowe (w Radziejowicach, Korytowie A, Kukłówce Radziejowickiej) oraz jedno gimnazjum, którego siedziba mieści się w Radziejowicach.

IV. WIZYTÓWKA GMINNEGO CENTRUM KULTURY POWOZOWNIA

Jak wynika z diagnozy (2014 r.) przeprowadzonej przez zespół Gminnego Centrum Kultury POWOZOWNIA, mieszkańcy gminy Radziejowice opowiadają się za modelem partycypacyjnym i zdecydowanie chcą mieć wpływ na to, co się dzieje w domu kultury. Pragną także czynnie angażować się w pracę związaną z współtworzeniem wydarzeń.

Szkolenie „Planowanie strategiczne i programowane działań animacyjnych” 2015 r.

(źródło: www.platformakultury.pl)

Warsztaty ceramiczne (źródło: GCK POWOZOWNIA)

Projekty adresowane są w przeważającej mierze do dzieci i młodzieży oraz do seniorów, ale także dla osób 25+ i całych rodzin. Przykładem propozycji są przedsięwzięcia interdyscyplinarne i integrujące różne grupy i formy pracy. Podjęliśmy próbę przełamania podziałów między dyscyplinami i tworzymy zajęcia, które bardziej koncentrują się na różnorodnej ekspresji twórczej i integracji społecznej.

Wiele przedsięwzięć integracyjnych polega na rozwijaniu współpracy międzypokoleniowej, opiera się na współobecności i aktywnym współdziałaniu. Do integracji różnych środowisk przyczyniają się m.in. grupa teatralna, kameralny chór żeński GAUDEAMUS, grupy malarskie, ceramiczne, klub karate tradycyjnego czy klub Seniora DYLIŻANS.

Warsztaty bębniarskie (źródło: GCK POWOZOWNIA)

Działanie takich amatorskich zespołów grup miłośników jest w koncepcjach kapitału społecznego klasycznym przykładem budowania tego zasobu. Do sposobów włączania uczestników w działania Gminnego Centrum Kultury POWOZOWNIA można zaliczyć między innymi organizację lokalnych pikników, rajdów rowerowych, kiermaszów i imprez tematycznych.

Jarmark Świąteczny (źródło: GCK POWOZOWNIA)

Święto Chleba w hołdzie artyście Józefowi Chelmońskiemu (źródło: GCK POWOZOWNIA)

V. ANALIZA SWOT

SWOT to metoda planowania strategicznego, pozwalająca kategoryzować mocne i słabe strony instytucji oraz identyfikować szanse i bariery rozwoju. Mocne i słabe strony dotyczą najczęściej tych cech, na które mamy wpływ, które są wewnętrzne. Natomiast szanse i zagrożenia są właściwościami otoczenia – są to najczęściej czynniki poza naszym wpływem, zewnętrzne.

ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • kompetentny i kreatywny zespół pracowników • dobre relacje interpersonalne wśród kadry • przyjazna atmosfera tworzona przez pracowników • otwartość na współpracę z organizacjami pozarządowymi i grupami nieformalnymi • ciągle podnoszenie kwalifikacji kadry poprzez uczestnictwo w szkoleniach i konferencjach • wysoki poziom grup warsztatowych i sekcji (m.in. grupa teatralna, Kameralny Chór Żeński GAUDEAMUS, grupa malarska i ceramiczna) • ciągle uzupełnianie wiedzy przez kadre w zakresie znajomości zasobów artystycznych kraju i zagranicą • ciągle uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych • stałe próby pozyskiwania środków unijnych • aktualizowana na bieżąco strona internetowa i portale społecznościowe • położenie budynku w kompleksie pałacowym • estetyka budynku, odnowiona elewacja • dobra akustyka w sali widowiskowej 	<ul style="list-style-type: none"> • brak informatora w formie papierowej dostępnego w często odwiedzanych miejscach • utrudniona komunikacja (brak transportu publicznego) • trwający remont • ograniczone środki w budżecie gminy na kulturę • braki w wyposażeniu (nagłośnienie, oświetlenie, projektor, doposażenie sal zajęciowych) • niewielu społecznych animatorów kultury • bardzo niska aktywność wolontariuszy

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • możliwość przyciągnięcia odbiorców kultury spoza gminy • szeroka oferta i duża ilość kanałów informacyjnych zwiększy ilość odbiorców • pozyskanie sponsorów • nawiązanie stałej współpracy z organizacjami pozarządowymi • wypromowanie kultury wśród młodzieży • pozyskanie turystów jako odbiorców kultury • udział w szkoleniach i rozwój kadry • pozyskiwanie środków zewnętrznych • współpraca ogólnopolska i międzynarodowa • utworzenie klubokawiarni • zdobycie środków na wyposażenie placówki • zintegrowanie mieszkańców i wzrost ich własnych inicjatyw 	<ul style="list-style-type: none"> • utrudnienia w organizacji niektórych imprez ze względu na ograniczenia techniczne i architektoniczne • małe zasoby finansowe nie pozwolą na realizację kolejnych warsztatów i imprez • bierność społeczności lokalnej w uczestnictwie w kulturze • niska społeczna akceptacja • niewystarczające powiązanie edukacji szkolnej z edukacją kulturalną • niewielkie zainteresowanie mieszkańców aktywnym wykorzystaniem czasu wolnego • słaba aktywność oddolna mieszkańców gminy, zanikanie więzi społecznych • słaby kontakt i wymiana informacji między centrum kultury a mieszkańcami

VI. WIZJA I MISJA

W sformułowaniu wizji i misji pomocne będzie odwołanie się do już przeanalizowanych potencjałów Gminnego Centrum Kultury POWOZOWNIA oraz rozpoznania potrzeb społeczności lokalnej.

Gminne Centrum Kultury POWOZOWNIA stanie się ostoją dla osób spragnionych kultury i platformą dla grup chcących się rozwijać. Będzie bazą pomysłów i warsztatem umożliwiającym realizację ciekawych i cennych inicjatyw kulturalnych, edukacyjnych i społecznych.

Jam session w GCK POWOZOWNIA (źródło: GCK POWOZOWNIA)

Gminne Centrum Kultury POWOZOWNIA w latach 2016-2020 powinno być przede wszystkim miejscem otwartym na oddolne inicjatywy. Trzeba poszukiwać innowacyjnych form działania takich jak: prezentacje, happeningi, akcje, instalacje, warsztaty twórcze, kawiarenki tematyczne. Chcielibyśmy, aby działania Gminnego Centrum Kultury POWOZOWNIA wspierały kreatywność, a nie tylko edukację artystyczną. Wspieranie kreatywności opiera się na założeniu, że każdy może być artystą. Jak pisał Joseph Beuys: „Kreatywność nie jest zarezerwowana jedynie dla ludzi praktykujących którąś z tradycyjnych form sztuki [...]. Każdy z nas posiada zdolności twórcze, które skrywają się w wyniku konkurencji oraz agresji wywołanej dążeniem do sukcesu”.

Misja Gminnego Centrum Kultury POWOZOWNIA brzmi:

**KREATYWNOŚĆ, EDUKACJA, WSPÓLDZIAŁANIE.
WOLNOŚĆ MYŚLI I DYSKUSJI**

Misję tę rozumiemy jako rozwój kreatywności, edukację artystyczną i wielokulturową oraz współdziałanie ze społecznością lokalną.

VII. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE

Przedmiotem działania Centrum Kultury POWOZOWNIA jest pozyskiwanie i przygotowanie społeczności lokalnej do aktywnego uczestnictwa w kulturze oraz współtworzenia jej wartości.

1. Społeczność lokalna aktywna w obszarze kultury

Cele operacyjne:

- a) wzmocnienie integracji pomiędzy różnymi grupami społecznymi i wiekowym
- b) wzmocnienie współpracy ze szkołami, przedszkolami oraz z biblioteką
- c) sprzyjanie powstawaniu oddolnych inicjatywy mieszkańców
- d) rozwój świadomości obywatelskiej

2. Mieszkaniec gminy świadomym uczestnikiem kultury

Cele operacyjne:

- a) zwiększenie wiedzy o potrzebach i oczekiwaniach kulturalnych mieszkańców
- b) dostosowanie i wzbogacenie istniejącej oferty do potrzeb uczestników kultury
- c) zwiększenie możliwości aktywnego uczestnictwa w kulturze

3. Gminne Centrum Kultury POWOZOWNIA przystosowane do wyzwań współczesności

Cele operacyjne:

- a) pozyskiwanie środków budżetowych i pozabudżetowych na modernizację Gminnego Centrum Kultury POWOZOWNIA
- b) kształcenie ustawiczne kadry

Działania zmierzające do realizacji celów strategii:

- powołanie grupy partnerów złożonych z pracowników, animatorów, działaczy społecznych zainteresowanych rozwijaniem kultury w gminie Radziejowice
- opracowanie mapy zasobów kultury lokalnej i przygotowanie programu święta kultury gminy z wykorzystaniem tych zasobów
- budowanie przestrzeni kulturalnej aktywności prowadzącej do działań z wykorzystaniem potencjału lokalnego
- działania edukacyjne prowadzące do rozwoju kultury obywatelskiej
- diagnozowanie potrzeb środowiska lokalnego poprzez ankiety, wywiady oraz monitorowanie uczestnictwa w różnych formach działań kulturalnych
- opracowanie i realizacja działań kulturalnych odpowiadających oczekiwaniom mieszkańców
- wspomaganie i tworzenie warunków do indywidualnych inicjatyw artystycznych i kulturotwórczych mieszkańców
- zwiększanie środków budżetowych i pozabudżetowych poprzez udział w projektach, pozyskiwanie sponsorów
- szkolenie kadry i podnoszenie jej kwalifikacji poprzez udział w warsztatach, szkoleniach, kursach oraz poprzez współpracę i wymianę dobrych praktyk.

VIII. KIERUNKI ROZWOJU GMINNEGO CENTRUM KULTURY POWOZOWNIA

W kierunkach rozwoju funkcjonowania Gminnego Centrum Kultury POWOZOWNIA na lata 2016-2020 przewidujemy:

- wzrost uczestnictwa i wyrównanie szans w dostępie do dóbr i usług kultury
- wprowadzenie innowacyjnych rozwiązań w systemie organizacji działalności kulturalnej
- promocję gminy Radziejowice poprzez kulturę

- animację aktywności lokalnej oraz stwarzanie przestrzeni dla kreatywności mieszkańców i pracowników ośrodka
- kultywowanie tradycji i otwartość na nowe koncepcje działań kulturalnych
- rozwijanie potencjału i modernizacja Gminnego Centrum Kultury POWOZOWNIA na miarę potrzeb XXI wieku.

IX. PROJEKTY PRIORYTETOWE

Projekt 1

Cel: Organizacja święta kultury gminy Radziejowice ukazującego jej potencjał kulturalny

Działania:

- powołanie partnerstwa na rzecz rozwoju aktywności lokalnej i kultury gminy Radziejowice
- tworzenie mapy zasobów kultury gminy
- przedstawienie animatorów i ludzi kultury z poszczególnych miejscowości
- przygotowanie i realizacja święta kultury gminy Radziejowice

Rezultaty:

- wzrost inicjatyw kulturalnych mieszkańców
- wzrost wiedzy o zasobach kultury gminy Radziejowice

Finansowanie: środki gminy Radziejowice, środki własne, środki partnerów, sponsorzy

Projekt 2

Cel: Zbadanie potrzeb kulturowych i kulturalnych mieszkańców

Działania:

- przeprowadzenie badania potrzeb kulturalnych mieszkańców
- wywiad fokusowy dotyczący odbywających się warsztatów w Gminnym Centrum Kultury POWOZOWNIA
- uwzględnienie w projektach Gminnego Centrum Kultury POWOZOWNIA nowych potrzeb mieszkańców

Rezultaty:

- wzrost wiedzy o potrzebach mieszkańców gminy Radziejowice w dziedzinie kultury i sztuki

Finansowanie: środki własne

Projekt 3

Cel: Przygotowanie klubokawiarni w Gminnym Centrum Kultury POWOZOWNIA

Działanie:

- remont i modernizacja pomieszczenia
- zakup wyposażenia
- stworzenie koncepcji i planu działania

Rezultaty:

- sprawnie funkcjonująca klubokawiarnia

Finansowanie: środki gminy Radziejowice, środki zewnętrzne i własne

X. MONITORING I ZARZĄDZANIE

Strategia Rozwoju Gminnego Centrum Kultury POWOZOWNIA w Radziejowicach jest podstawowym planem działania wyznaczającym kierunki przedsięwzięć kulturalnych oraz wskazującym sposoby ich osiągnięcia. Jednakże sam dokument nie jest receptą na sukces i aby mógł przynieść zamierzone efekty konieczne jest jego sumienne wdrażanie oraz sprawowanie kontroli nad jego realizacją. W tym celu przeprowadzany będzie monitoring wdrażania strategii. Jego podstawą będzie proces systematycznego zbierania i analizowania informacji dotyczących realizacji celów i działań wymienionych w dokumencie.

Koordynatorem wdrażania celów zapisanych w strategii będzie zespół wyłoniony z grupy planowania strategicznego oraz Dyrektor Gminnego Centrum Kultury POWOZOWNIA, który odpowiedzialny będzie za przygotowywanie sprawozdań z realizacji zadań zapisanych w strategii. Sprawozdania w cyklu rocznym będą przedkładane Wójtowi Gminy Radziejowice i Radzie Gminy. Równocześnie do strategii powinno się wprowadzać nowe projekty, wynikające z pojawiających się możliwości (np. pozyskanie dodatkowych środków finansowych), bądź zgłaszanych potrzeb.

XI. ZAKOŃCZENIE

Posiadanie strategii rozwoju jest ważną kwestią publiczną. Przyjęcie jej jako uchwały rady gminy jest przypieczętowaniem i potwierdzeniem takiego rozumienia strategii.

Elementem wiodącym tworzenia niniejszej strategii okazało się uczestnictwo w programie DOM KULTURY+ i KADRY KULTURY w ramach którego nasz zespół brał udział w szkoleniach. Na nich poznaliśmy nie tylko strukturę strategii, ale przede wszystkim sposób i mechanizmy jej tworzenia. Ważnym uzupełnieniem były konferencje organizowane przez Narodowe Centrum Kultury, umożliwiły one poznanie nowych możliwości w kulturze, wymianę doświadczeń i opinii. Powołaliśmy grupę planowania strategicznego, w skład której weszli przedstawiciele różnych lokalnych środowisk. Grupa tych osób pomogła nam w ankietowaniu potrzeb kulturalnych środowiska. Pracownicy Gminnego Centrum Kultury POWOZOWNIA przeprowadzali wywiady swobodne, dokonali analizy ankiet oraz opracowali wnioski z ankiet i wywiadów. Zajęli się też redagowaniem dokumentu. W opracowaniu wykorzystano informacje ze strony internetowej Urzędu Gminy w Radziejowicach, a także z materiałów szkoleniowych Towarzystwa Inicjatyw Twórczych ę.